

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Cultura învățătorimii noastre

de Ioan Matei-Crainic.

III.

Sub puterea scestor idei luminoase, cari cucereau prin noutatea și vraja lor aproape magică, firește, că noi, scoborătorii celui mai iubitor popor de libertate și cultură, nu puteam rămânea nemișcați. Am luat atunci lupta cu însulețire și vitejie vrednică de admirație, și ea ni-a adus biruința, câștigată însă mai mult prin concursul împrejurărilor și al curentului, care stăpâna și agita atunci sufletele milioanei răzvrățite.

La acest dat pornește mișcarea de renaștere a neamului nostru, în toate direcțiile, cu o stăruință infatigabilă și aproape neînchipuit de fecundă.

Viața noastră politică și culturală, bisericească și națională, ia acum drumul, care duce la o organizare temeinică, în puterea căreia neamul românesc își croiește instituțiile chemate să-i asigure și să-i desvolte cultura sa specifică.

Biserica primește o organizație trainică, și cu ea deodată și școala. Spiritul creator, gigantic și genial al lui Șaguna, a știut da cea mai pricepută și mai serioasă soluție problemelor și nevoilor mari, cari zburcând viața neamului nostru. Având în vedere cultura poporului, fi trebuia înainte de toate o preoțime și o dascălăime luminată.

Ni-o creiază prin înființarea seminarului, cea dintâi școală, care, după veacuri de lungă și întunecată di-buire, prin rosturile ei sigure creștine și învățături potrivite chemării ei și împrejurărilor, cari le-au dat naștere.

Cea dintâi învățătorime cu carte a fost deci cea crescută de Șaguna. La început, firește, cultura ce li se da se mișca în cadre foarte înguste, tocmai pentru că era nevoie să se țină samă de cunoștințele lor pre-gătitoare, cari în lipsa școlilor populare se reduceau aproape la zero.

Cu vremea aceste cadre se lărgiau tot mai tare, așa, încât cultura lor se amplifică mereu în proporția dezvoltării școlii și a științelor, cum și în măsura rolului tot mai însemnat al învățătorimii.

Astfel aveam o dascălăime, a cărei pregătire pedagogică era în conformitate cu trebuințele școlii, cu situația ei de propoveditoare a învățăturii, și în armonie cu pretențiile culturii speciale și generale ale timpului în care trăia.

Și dacă retribuția ei materială era disparentă față de dascălăime, a cărei pregătire pedagogică era în conformitate cu trebuințele școlii, cu situația ei de propoveditoare a învățăturii, și în armonie cu pretențiile culturii speciale și generale ale timpului în care trăia.

înaintarea și fericirea celor rămași în urmă.

Această înfățișare o păstrează dascălăime românească până în epoca contemporană. Acum însă, în urma confacerilor cari au urmat în toate domeniile, și cu deosebire în domeniul politic și cultural, se schimbă și situația de până aci a dascălăimii în multe privințe.

Statul revendică pentru sine tot mai mare influență și începe să iee din drepturile rezervate pe samă biserică. După aceea, cu desconsiderarea desăvârșită a autorității bisericăști fixează legi, cari să servească scopuri străine de ale școlii, iar învățătorii sunt puși sub tutela și discreția unor organe, cari totdeauna au în vedere numai interesul de moment și a unei implacabile, pe șub-berătorii unor visuri, cari îi chinuiesc în proporții exasperate. Iar legile din urmă șterg aproape total drepturile noastre asupra școlii și învățătorimii.

Pe de altă parte cultura dascălăimii noastre, ținând samă de progresele culturii în toate domeniile activității omenești, nu mai era suficientă. O întregire, o lărgire a ei, o cereau nevoile sufletești ale poporului, cari erau acum cu mult mai pretentive, dar o impunea și statul. Se face astfel un pas înainte, un pas însă destul de mititel, în comparație cu epoca lui Șaguna, după cum se va vedea din cele ce urmează. Căci acum am ajuns la dascălăime contemporană, a cărei cultură vom căuta s'o fixăm cu cea mai corectă obiectivitate.

Șaguna cerea, celor cari voiau să ajungă învățători, două sau trei clase medii. Și chiar numai în lipsa contingentului reclamat de școlile, cari se sporiau în măsură deosebită, primia și candidați cu pregătire mai inferioară. Măciștea înaltă după cuviință. Căci știu înaltă, ce aveau s'oi săvârșiască aceștia în mijlocul poporului, numai personalități luminate îi puteau da garanța unei activități conștiente și serioase, bogată în rezultate culturale și naționale.

Astăzi, grație puternicului curent de înviorare culturală, care a străbătut și în masele poporului nostru, avem un număr destul de considerabil, și am putea spune chiar un surplus de tineri cu carte, cari s'ar putea dedica acestei cariere. Și ce se întâmplă până în anii din urmă? Tărâniii noștri, în dorul aprins de a-și face copiii „domni”, îi trime-teau la învățătură, fără a ținea samă de calitățile lor sufletești. Astfel să întâmplă, că băieții mediocri, fără însușiri și fără dragoste de carte, dar și fără dragoste de carte, foarte bună apucând alt meșteșug, s'au poticnit chiar la cel dintâi sau al doilea an de școală medie, fără a putea răzbi mai departe. Ce fac acum părinții lor? Ispitiți mereu de strălucirea unei slujbe domnești le pare rău să încrească copilul acasă, despre care credeau, că ocupășile țărănești îi sunt nepotrivite, și chiar păgubitoare fizicului său adaptat al-tui mediu, și pentru a avea totuș

un anume folos pe urma banilor cheltuiți, nu voiau să renunțe cu nici un preț la planurile lor. Cum însă una sau două clase medii erau cu desăvârșire insuficiente pentru îmbrățișarea unei cariere intelectuale avuabile, își credeau aproape risipite iluziile. Atunci, întocmai ca marinarul, care se acată de ultima scândură a corăbiei sfărâmate în vârtejul valurilor furioase, își luau drumul spre seminar. Deși nu le părea chiar splendidă slujba de dascăl, aveau totuși senzația, că prin acest act visul lor ia ființă, măcar în parte.

Așa a ajuns seminariul să aibă, din necesitate, un însemnat număr de tineri neisprăviți.

Cu o pregătire, care era lipsită de înălțare reclamată prin rolul ce avea să-l îndeplinească, nu se puteau însă deslega problemele de cultură ale școlii, și nu se putea a-răta un progres vădit față cu epoca lui Șaguna.

E adevărat, că seminariul, prin lărgirea organizației sale, și prin profesorii ce și i-a putut câștiga, a căutat să umple aceste lacune prin o creștere și instrucție cât se poate mai solidă și mai întinsă. Ori câtă stăruință însă s'ar fi pus aici, și ori câtă dragoste de carte ar fi do-vedit tinerii acestei școli, era peste putință să se clădească un edificiu cultural tare și trainic, odată ce lip-siau temeiurile pe cari să se înalțe. Când s'a recunoscut aceasta, a început să se facă o anume selecție, dar nu deplină. A trebuit să vie statul și aici, medii. Zezele el fin de patru clase medii. Astfel ni-a adus un folos neprețuit, pe care noi îl vedeam înainte, considerații însă, cari atingeau interese private, l-au făcut se întârzie multă vreme, în paguba noastră. Astăzi deci candidații nostri cu deosebită înălțare în- de seminar cu aceeași pregătire, ca cei ai pedagogiilor statului.

Și cum durata instrucției speciale e acum de patru ani, trăim în convingerea, că viitoarea dascălăime românească va putea sta cu vrednicie sub raportul ori cărui nealături de învățătorime ori cărui nealuminat, și va fi în măsură să satisfacă pe deplin îndatoririlor sale de luminare și îndrumare sănătoasă și binefăcătoare.

Aprecierea aceasta însă cade în competența scriitorilor de mâne. Noi rămânem la dascălăime actuală, care formează obiectul preocupărilor noastre. În zugrăvirea acesteia vom releva, cu cuvenită nepărtinire, calitățile cari o împodobesc; nu ne vom sfi însă a face și pomelnicul scăderilor, cari de sigur vor avea darul să gomotoase murmure de nemulțămire, sau chiar de protestare.

Niciodată însă astfel de proteste n'au fost în stare să rehabiliteze reputații sfărâmate, sau neexistente, ori să răstoarne adevărul din jilțul păm de aur. Nere nu trebuie să scăpăm din vedere principiul înalt, exprimat atât de limpede de istoricul Iorga, când spune, că „poleind păcatele unui neam (sau unei tagme

zicem noi) cu lingușiri, îi facem cel mai prost serviciu posibil”.

E firese deci să nu tănuim aceste păcate, ci dimpotrivă, să le desvălăm și se căutam o înlăturare cât mai grabnică a lor, călăturare ele vor fi o vecinică piedecă în dezvoltarea noastră, întinzându-se ca o pecingine urâtă, care de sigur ne va opri în loc și ne va înghiți.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțeoasă din tractul M.-Oșorheiu.

Preoțimea tractului Murăș-Oșorheiu a fost convocată la conferență pe ziua de 24 Septembrie st. v. în comuna Petea-de-Câmpie, și pe lângă toate ca comunicarea peste tot pe câmpie este foarte preoțimea s'a prezentat într'un număr destul de frumos.

Ziua de 24 Sept. st. v. a fost deci o zi de bucurie pentru credincioșii din comuna Petea-de-Câmpie, nu numai pentru că au fost fericiți a vedea atâtea preoți întruniți în comuna lor pentru primădată, ci mai ales pentru că ajutorul lui Dzeu după multă trudă și osteneală și-au văzut ridicată școala lor și au ajuns de a lua parte la sfințirea ei. Acum se cugetă oamenii cum ar putea să-și ridice și o sftă biserică, mai mărișoară și mai frumoasă.

Deși era zi de lucru, credincioșii din comuna Petea-de-Câmpie au lăsat lucrul la o parte și ca în zi de sărbătoare au a-lergat cu mie cu mare la sfânta biserică. Numai fețe vesele puteau vedea peste tot locul, oameni cari vorbeau între ei cum Dzeu li-a trimis atâtea preoți, cari cu toții să înalțe rugăciuni către cel atotputernic, ca să-și reverse darul său asupra școalei lor.

La 8 ore s'a început serviciul divin, la care a luat parte toată suflarea din comună, așa că în biserică cea mică nu mai încăpea nime. Numai admira se poate iubirea față de biserică a credincioșilor din Petea!

Serviciul divin s'a oficiat din partea tinărului preot Ioan Bobletec și Mih. Chibelean, iar la sfârșitul sfinte liturgii s'a oficiat parastas pentru odihna sufletelor Arhiep. și Mitrop. Andreiu și Miron, și ale titorilor și binefăcătorilor sfinte bisericii. După terminarea parastasului preotul G. Branea a ținut o predică din incidentalul împlinirii de 100 de ani dela nașterea Mit. Andreiu baron de Șaguna, care predică a fost cu multă oratorie predată și cu multă plăcere și drag ascultată din partea credincioșilor.

Terminat fiind serviciul divin, s'a făcut în cancelaria parohială din loc o mică vizitațiune, unde s'au aflat, cu excepțiunea unor lucruri mai mici, toate în ordine.

După vizitațiune am mers toți la școală, unde ne așteptau iarși toți creștinii, ca împreună cu noi să ceară, ca asupra edificiului școlar, pe care l-au ridicat cu multă trudă din material solid, să se pogoașă darul și binecuvântarea cea cerească, iar tinerelor mlădițe să le deschidă mințile, ca să poată mai ușor pricepe calea cea bună și de folos, să asiste deci la actual sfințirii. Lacrimi de bucurie vărsau sârmarii bătrâni în decursul sfințirii, văzându-și realizat scopul lor, iar la sfârșit, după ce au fost stropiți toți cu apă sfințită, dl protopresbiter Ștef. Russu prin o cuvântare foarte acomodată împrejurărilor și ascultată cu mult drag, le laudă hărnicia, dragostea și iubirea ce o au spre perfecționarea mlădițelor lor și le spune, că dacă au ridicat acest edificiu frumos, încă nu au făcut destul, ci numai atunci le va fi lucrul lor spre bucurie și de folos, dacă își vor trimite copiii la școală regulat, unde au să învețe tot ce e bun și de folos. Cuvântarea a fost răsplătită cu șgomotoase urări și prin aceasta actual sfințirii s'a terminat.

După o pauză de 10 minute la orele 11 a. m. dl protopresbiter tractual prin o

avântată vorbire, în care ne arată greutățile cari ne amenință și ne spune, că preotului nu îi mai rămâne nimica decât amvonul și scaunul mărturisirii, la cari are să țină cu cea mai mare sfințenie și de unde poate mai bine să învețe și să arete poporului lui încredințat spre păstorire calea cea adevărată, declară ședința deschisă.

La propunerea dlui protopresbiter se aleg cu unanimitate doi bărbați de încredere, și anume: V. Hodoș și Ioan Bărsan, iar notar ad hoc părintele Matei.

Urmează observările asupra modului cum s'a oficiat sfânta liturgie, la care își face părintele Sângeorgean observările sale potrivite, și astfel se începe o discuție animată, la care iau parte mai mulți preoți, și după ce se fac observările de lipsă din partea fiecăruia, să declară serviciul de succes. Iar înocă privește predarea predicii, ia cuvântul părintele Sângeorgean și declară, că este foarte mulțumit, atât cu predarea, cât și cu compunerea predicii, și fiindcă nu are nimic de observat și crede, că nici altul nu are, roagă ca conferența să dea oratorului mulțumită protocolară. Dl protopresbiter la sfârșit înocă își exprimă mulțumita și predicatorului și se dă mulțumită protocolară.

Rescriptul consistorial referitor la cele petrecute în conferența ultimă, cuprinzând și binevoitoare îndrumări pentru viitor, să ia cu plăcere la cunoștință.

Urmează mai multe ordinațiuni consistoriale referitoare la conferența actuală, cari toate se iau la cunoștință, dl protopresbiter roagă apoi pe toți preoții, ca și în viitor, toate ordinațiunile să le îndeplinească cu cea mai mare corectitate, de oarece numai așa poate dea și tractul să se bucure și să fie vrednic de locul acela pe care îl ocupă astăzi între celelalte tracte ale arhidiecesei.

La ordinea zilei urmează raportul general asupra singuraticelor rapoarte despre mersul afacerilor în parohii, lucrat de preotul Teodor Muica. Raportul fiind împedat a lua parte la conferență trimite raportul, care a fost cerit înaintea conferenței. În el se arată cu durere, că sunt unii dintre preoți, cari rapoartele nu le fac cu destulă conștiințioasă, ci numai din datorință.

La apelul nominal răspund toți preoții prezenți, afară de 5, cari sunt absenți. Unul s'a scusat, iar ceilalți au fost pedepsiți în favorul fondului protopresbiteral.

Nefiind alt material de pertractat, dl protopresbiter mulțamește conferenței pentru bunăvoința și interesul arătat față de conferență, și declară ședința de închisă. Locul pentru proxima conferență la invitarea părintelui Z. Oprea s'a designat în Bandul-de-Câmpie.

Ridicându-se ședința toți am mers la masa bogată a părintelui Vătășan, unde nu au lipsit nici toastele obișnuite. Dl protopresbiter a toastat întru îndelunga sănătate a Escelenției Sale dlui Arhiep. și Mitrop. Ioan, părintele Bărsan pentru dl protopresbiter, iar părintele Branea pentru păr. Vătășan și doamna preoteasă. Apoi ne-am depărtat, dorind a ne revedea iarăși cu iubire frățească la conferența proxima.

Un preot.

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Ungurașului.

Sântămărie, 28 Noemvrie.

Sărbătorile aranjate în memoria Marelui Andreiu mai în zilele trecute, au fost înălțătoare, prin centrele noastre românești și prin toate colțurile locuite de Români și chiar și frații din regat și Bucovina s'au grăbit a și arăta venerațiunea către acest genial bărbat al neamului românesc.

Se euinea deci, că cu ocaziunea aceasta și învățătoarea noastră să și manifeste sențimintele de recunoștință, către acela, care atâta a luptat în viață pentru ridicarea poporului său.

Luată și numal din aceste considerațiuni, conferența noastră inv. tractuală din acest an, ținută la 1/14 Nov. 1909 în parohia Unguraș, ca un fel de prinos adus memoriei lui Șaguna, a pus în program două puncte, cari tractează despre Șaguna, și anume o disertatiune și o lecțiune practică, ca astfel în aceste timpuri de grea cercare pentru biserică și școala română, să putem lua indemn și să ne știm lupta și însufleși pentru cauza română, așa cum numai el a știut să se însuflească și să lupte în viață.

Acum să vedem decurgerea conferenței.

În ziua sus numită la 8 ore a. m. toți învățătorii prezenți au participat la serviciul divin, împreună cu invocarea Duhului Sfânt, oficiat din partea comi-

sarului Consist. Prea On. Domn Pavel Roșca protopr. și a parohului local Joil Ghiuruțan. Domnul protopop la finea serviciului divin, a ținut o cuvântare poporului adunat în număr frumos, în care arată lămură conferențelor inv. În urmă roagă pe toți, ca să ia parte în număr cât de mare la conferență, de oarece și cu ocaziunea aceasta vor auzi multe lucruri frumoase pe cari le-a săvârșit cel mai mare arhieru ce l-a avut biserică noastră vreodată.

La 11 ore apoi cu toții s'au intrunit în sala de învățământ a frumoasei școale profesionale, unde după ce s'a cântat *Impărate cerese*, domnul comisar prin o cuvântare în care arată importanța învățătoareștii, ca factor educativ, declară conferința de deschisă.

Înainte de a intra în ordinea zilei, comisarul dă spre cetire „Instrucțiunea consistorială” etc. cu privire la ținerea conferențelor învățătoarești, care să ia la cunoștință. Biroul se constituie astfel: președinte Ioan Georgea inv. Bălan, notari Petru Bura inv. Sântămărie și Vasile Nossă inv. Rachiș; iar bărbați de încredere: Ioan Terec inv. Baica și Petru Ferghete inv. Sâmpetru.

Președintele I. Georgea ocupându-și locul presidial prin o cuvântare acomodată în care desvoaltă rolul învățătorului în creșterea morală a poporului nostru, și mulțumind conf. pentru încrederea pusă înănsul, declară ședința I-a conf. de deschisă.

Cetindu-se apelul nominal, se constată, că prezenți sunt 12 inv — iar absenți 4, dar și aceștia cu excepția unuia, s'au prezentat la ședința în II-a și a III-a.

Comisarul consistorial predă temele intrate, presidiului, iar membrul Petru Ferghete propune, ca să se aleagă comisiuni pentru cenzurarea lor. Conferența primind, alege în comisiunea I-a pentru lecțiunea pract. „mama”, pe inv. George Bodea și George Lezar, în comisiunea a II-a pentru lect. pract. „A község határa”, pe inv. Alexandru Ghiuruțan și Petru Ferghete iar în comisiunea a III-a pentru lect. pract. „Árpád” pe inv. Vasile Ciuca și Ioan Terec.

Președintele constatând prezența multului popor, făcând abateri dela program, pune spre cetire disertațiunea „Ceva din viața și activitatea școlară a lui Șaguna” de Petru Bura inv. Lucrarea a fost ascultată cu atențiune și la propunerea membrului Petru Ferghete disertațiunea se declară de „foarte bună” iar disertantului îi să votează mulțumită protocolară.

Ședința la 1½ ore se ridică.

Ședința a II-a. La 3 ore p. m. deschizându-se ședința se cetește protocolul ședinței întâi, care cu unele mici modificări propuse din partea comisarului și a preotului Iosif Ghiuruțan, se verifică.

Se prelege tema practică „Andreiu b. de Șaguna” cu elevii cl. VI, de către inv. Al. Gog inv. Treșnea. Comisarul își exprimă dorința, că fiind de față și public străin numărös, să se prelegă și cealaltă temă practică și numai după aceea să se înceapă discuția asupra lor. Conferența primind, inv. Augustin Romișan prelege tema practică „A község határa” cu elevii cl. a III-a. După ce s'au dus copiii, se începe discuția asupra temei. La discuție iau parte învățătorii: Gavril Păușan, Vasile Nossă, Petru Ferghete, preoții Joil Ghiuruțan și Remus Roșca, comisarul și președintele, și după o vie discuție, în care se arată unele avantaje și unele scaderi ale prelegerii, precum și metoda cel mai ducător la scop la propunerea l. maghiare, adecă metoda direct, și după cuvântul final al prelegătorului, prelegerea se declară de succesă.

Se deschide discuția liberă asupra temei pract. „Andreiu b. de Șaguna”. La discuție iau parte învățătorii: Petru Ferghete, George Bodea, Gavril Păușan, Petru Bura, Vasile Nossă și președintele, și după niște observări temeinice, mai luând în considerare și lipsa de cunoștințe pregătitoare a elevilor, prelegerea după ce ia cuvântul și prelegătorul, se declară de succesă.

Terminându-se programa zilei ședința se ridică la 6½ oare p. m.

Ședința a III-a. În 2/15 Nov. la 8 ore a. m. redeschizându-se ședința, să pune la ordinea zilei predarea cuvântului normal „mama”, după noul ABC de Dr. P. Șpan cu el. cl. I prin inv. Vasile Ciuca.

Comisarul cu considerare la copii de a nu se reținea până aproape după amiază, propune ca să nu se intre în discuție asupra prelegerii „mama”, ci să se predea și celelalte teme și numai după aceea să se înceapă discuția asupra lor. Astfel să predau după olaltă temele practice „Árpád” cu el. cl. V prin inv. Gav-

ril Păușan și tema din Geografie „Budapest” cu el. cl. IV prin inv. Vasile Nossă.

După terminarea acestora, președintele deschide discuția liberă asupra temei practice „mama”. Să cetește recenziunea prin referențul George Lezar, iar la discuție iau parte Petru Ferghete, Petru Bura, Vasile Nossă, Gavril Păușan, comisarul și președintele. În urmă după niște observări cu privire la disciplină, ținută și modul de predare, mai vorbind și prelegătorul, prelegerea se declară succesă.

Se cetește recenziunea asupra temei practice „Árpád”, iar la discuție iau parte învățătorii, Petru Ferghete, Petru Bura, Vasile Nossă comisarul și președintele, cari scot la iveală modul corect povestitor de a preda istoria, precum și neesitatea de a folosi și limba maternă la predarea ei, pe lângă limba maghiară. În fine mai luând cuvântul și prelegătorul, prelegerea se declară de „foarte succesă”.

La discuție asupra temei pract. „Budapest” iau cuvântul: Petru Bura, George Bodea, Gavril Păușan comisarul și președintele, iar constată unele greși în predare. Eari în urmă luând cuvântul și prelegătorul, tema se declară „foarte succesă”.

Se cetește acum raportul despre starea învățământului din tractul Ungurașului prin referențul Vasile Nossă. Conferența îl ia la cunoștință și la propunerea membrului Petru Bura pentru lucrarea minuțioasă îi se votează mulțumită protocolară. Membrul Petru Ferghete având în vedere că raportul cuprinde multe gravamine și scaderi ce împedecă mersul regulat al învățământului, propune ca să se trimită separat Prea Ven. Consist. spre aplecare. Membrul Petru Bura, cere, ca acest raport din mai multe considerațiuni să nu se trimită separat, ci numai simpla alăturat la protocolul conferenței. Punându-se la vot se primește propunerea membrului Petru Ferghete.

Urmează la ordinea zilei propunerile. Membrul Vasile Nossă, face propunere pentru încheierile festive școlare, unde examenale nu cad pe zi de sărbătoare. Conferența la propunerea membrului Petru Bura o respinge.

Tot membrul Vasile Nossă face propunere pentru a să compune monografia școlară din partea fiecărui învățător. (cu excepțiune inv. Petru Bura și Ioan Terec care le-au compus în anii trecuți) Conferența primește.

Luând în considerare datele statistice neexacte ce să fac, inv. Vasile Nossă propune, ca membrii comisiunii examinătoare în număr de doi, cu ocaziunea examenelor finale să culegă datele trebuințioase pentru compunerea raportului despre starea învățământului din tract și apoi să elaboreze raportul pe baza lor.

Se purcede la alegerea comisiunilor. În comisiunea pentru facerea raportului se aleg Vasile Nossă și Ioan Terec, iar în comisiunea pentru designarea temelor pentru conferența viitoare se aleg: Ioan Terec, Petru Bura, și Vasile Nossă.

Ca loc pentru ținerea conferenței în anul viitor se designează parohia Baica.

Terminându-se agendele conferenței domnul comisar felicită învățătoarea pentru zelul și priceperea dovedită la desbaterea obiectelor puse conferenței spre deliberare și între urările de să trăiască la 2 ore p. m. declară conf. tractuală de închisă.

Domnului comisar îi răspunde președintele în termeni aleși, mulțumindu-i pentru pașiența cu care a ascultat toate desbaterile și pentru binevoitoarele sfaturi ce le-a dat.

Președintele îi răspunde Petru Ferghete, care îi mulțamește pentru tactul cu care a condus toate desbaterile conferinței și în urmă îi poștește mulți ani fericiți.

E de notat înocă un lucru, anume, că în acestea zile cât am petrecut în Unguraș am avut masă comună, la care au participat toți învățătorii, și unde apoi în ziua dintău la prânz și seara la cină s'au ținut și toaste. Primul toast l-a ținut Prea On. D. comisar pentru înalt Prea Sf. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan. Președintele Ioan Georgea pentru Prea On. Domn Comisar. Seara apoi a vorbit preotul local Ioil Ghiuruțan cu o rară măiestrie și putere de convingere despre cauzele discordiei dintre preot și învățător. A fost viu aplaudat...

Astfel ne-am depărtat din Unguraș plini de speranțe, că doar va suride și pe seama poporului nostru un viitor mai fericit!

Petru Bura.

Dela sate.

Sfințire de biserică în Gânțaga.

— 18 Noemvrie v.

Suntem un popor cu adânci și puternice rădăcini în trecut, și condiția de căpetenie ca să ne putem întinde și desvolta în viitor este, să avem povățuitori harnici și zeloși. În lipsă de acestia, sau dacă ei nu sunt la înălțimea cerută de chemarea lor, zadarnice rămân toate silințele și opintirile neamului spre înaintare.

Poporul nostru din aceste părți noi preoții îi suntem conducătorii. De vrednicia noastră deci e legată în cea mai mare parte înaintarea în cele bune a neamului din care facem parte. Preoțimea nici unui popor nu are un rost așa de mare, precum avem noi în viața poporului nostru, și aceasta ne umple de o legitimă mândrie. E vremea deci ca din partea noastră, din partea celor dintău chemați să se înceapă o muncă stăruitoare pentru scoaterea poporului din starea înapoiată în care se află azi, căci ori ce zăbavă în această privință, nouă însine ni-ar aduce cele mai mari pierderi. Gândul, că prin munca noastră promovăm nu numai binele singuraticilor, ci al unui popor întreg, ne înalță și aceasta este cea mai mare răsplată pe care putem să o așteptăm pentru străduințele noastre.

„Alte vremi, alte împrejurări, credința poporului a slăbit, indiferentismul religios s'a incubat și între noi” — zic unii chiar din rândurile noastre — fără să observe, că prin aceasta pe ei însși se învinovătesc. E sigur, că boala urâtă a indiferentismului religios prinde mai cu seamă acolo, unde preotul nu și îndeplinește cu sumpătate chemarea sa, și aceasta sau pentru că sufletul lui în primul rând e prihănit de această boală a zilelor în care trăim, sau pentru că pentru chemarea preoțiască îi lipsesc ori și ce aptitudini și s'a înrolat în serviciul bisericii lui Cristos numai în vederea unui traiu comod și lipsit de multe griji. Poporul nostru e tinăr, până acum nu a ajuns la acel grad al pricepere, ca să poată cu siguranță deosebi binele de ceace numai la aparență e bine, căci în fond e rău. El tocmă așa poate fi abătut pe calea cea rea, ca și pe cea bună. Fără doar sau poate, cade în datorința conducătorilor lui de a-l feri de rău și a-l conduce pe calea binelui și adevărului. Nu voi să afirm, că tânguirile anora sau altora din noi ar fi cu totul nefundate, ci vreau să spun numai, că — afară de unele excepții, dar și acestea mai ales în pătura „oulă” a noastră, — poporul nostru cel puțin azi n'are înclinări spre indiferentism religios și e tot așa de evlavios și iubitor de lege cum i-au fost și înaintașii. Preoți harnici și neobișiți în îndeplinirea cu sumpătate a datorințelor împreunate cu oficial lor trebuiesc, și viitorul bisericii și cu el al neamului este asigurat.

Dovadă despre aceasta este protopresbiteratul nostru al Hațegului, care având preoți harnici și răvnitori în cele bune, azi stă în fața unei înoini temeinice. Sub conducerea înțeleaptă a destoinicului și iubitorului nostru șef tractual în toate parohiile s'a început lupta grea a deșertării credincioșilor din somnul trecutului și preoții tractuali încurejați de primele succese, de nimica nu sunt opriti în avântul lor spre progres. Acestei împrejurări numai se poate atribui faptul, că în protopopiatul nostru în acest an nu mai puțin decât patru biserici s'au zidit din temelii, alte patru s'au renovat temeinic și șasă sunt pe cale a se renova și zidi.

Între parohiile cari cu multă trudă și cu mari jertfe în bani și în muncă și-au zidit biserici noi, pompoase în locul bisericuțelor sounde de lemn de mai înainte, se numără și Gânțaga, despre sfințirea bisericii căreia vreau să raportez în rândurile ce urmează.

Comuna Gânțaga e aşezată în gura unei văi, pe dungile unui părau, care în alunecat lui sprinten la vale învârte cu sgomot roțile mai multor mori, și în ce privește numărul locuitorilor, ea este una din cele mai mici parohii ale tractului. Până acum în această parohie o biserică mică neîncapeătoare își înalța smerit turnul printre celelalte clădiri în cea mai bună parte de lemn cu coperișuri țuguiate de paie și stuh. Cum se înfățișa trecătorului, cu coperișul de șindilă muogătită, cu ferestrele mici și înguste, prin cari abia putea străbate câte un sul subțire de lumină, cu părății pe din afară nevăruțiți de cine știe când, iar pe din lăuntru zugrăviți cu acea măiestrie cu care se zugrăviau în vechime mai toate bisericile noastre de pe sate, dovedea o bătrâneță adâncă. Așa cum era însă, a fost vreme îndelungată nu numai loc de închinăciune, ci și singurul locaș în care credincioșii

și premeniau sufletele cu învățături foloșitoare în limba lor, învățau a se însufleți pentru tot ce-i al nostru și a lucra cu tregeră de inimă pentru izbândirea acelor idealuri, cari nu sunt numai ale lor, ci a întregului neam din care și ei se trag. Ani de-a rândul se mândria credincioșii acestei biserici cu gădul de a ridica un alt locaș dzăesc, dar în totdeauna se opriau la întrebarea, cum și cu ce să se zidească acel sion, care avea să înlocuiască pe cel vechi.

În toamna anului 1901, după o vacanță de 20 de ani, postul de paroh din Gântăga a fost ocupat de zelosul și harnicul preot Moise Popoviciu și începând cu data aceasta o eră nouă s'a inaugurat în viața acestei comune. Neobosit în desfășurarea datoriilor legate de dirigă-toria sa, acest preot a stăruit cu cuvântul și cu fapta, ca credincioșii de sub pastoreală să se poată creștea pe toate terenele. Cu învoirea celor mai mari întreprinși în mai multe rânduri colecte, cari totdeauna au avut rezultate frumoase. Văzând pilda străinilor, tot mai mult s'au îndemnat și credincioșii săi la jertfire pentru biserică și numărul celor ce aduceau jertfe mai mari pentru ea creștea așa, că din capitalul acuirat pe calea colectelor în și afară de parohie, s'a ajustat biserică cu mai multe rânduri de ornate preoțești, cu clopote mari și sunătoare și cu multe alte lucruri trebuitoare la serviciul divin.

(Va urma).

Sedința literară festivă a elevilor sem. „Andreian“.

— Raport special. —

La sedința festivă ținută în 30 Nov. a. c. de societatea de lectură „Andreian“ a elevilor din secțiunea de teorie (în memoria Marelui Andreiu), s'a executat următorul program:

1. Prezidentul societății, Dr. N. Bălan, în puține cuvinte lămurește faptul, că deși societatea și-a luat partea sa și din sărbătorile centenare, își ține de datoriță a ținea și această obișnuință serbare, care din motive neprevăzute nu s'a ținut anul trecut; spre a nu lăsa firul tradițional deci, societatea a decis ținerea ei, deși numai în cerc mai familiar, fiind deocamdată de atari împrejurările locale.

2. Corul societății execută: „O ce veste minunată“ de G. Dima, sub conducerea elevului E. Maximilian cl. a III-a.

3. Vice-prezidentul societății, N. Cristea, cl. a III, ține un „Discurs ocazional“. Înfrățind într'un tablou general activitatea Marelui Andreiu, arată, cum a isbutit a fi aceea ce a fost și este pentru noi, cum prin calitățile sale alese și prin așezarea preoțimii și dascălimii române în centrul operei de regenerare socială culturală a asigură tranziția edificiului clădit de puterea sa creatoare. Trece la partea ultimă a discursului exprimându-și dorința, ca îmbărbătați fiind de cele auzite și îndeplinite din prilejul centenarului, reimprespăndu-ne totodată faptele și virtuțile amintite ale legendarului Archiev, să-i dăm ascultare prin formarea unui nou program de muncă, purcedător din o radicală purificare sufletească; asigurându-ne apoi curățenia și sfințenia acțiunii religioase morale și naționale, să fim harnici și jinitori ai instituțiilor culturale în genere, tinzând necontenit spre ideal și abnegațiune, — neexcepționabil fond sufletească al tinerimii conștiente de chemarea sa. Realizând acest program de fapte, ne vom asigura absolută încredere și nețărmurita dragoste a bisericii celei vii, care dela munca noastră așteaptă roade îmbelăgate. Incheie cu simțite cuvinte de îmbărbătare culminante în de a fi în toate ale noastre; făptuitorii cuvântului, iară nu numai ascultătorii lui, amăgindu-ne pe noi înșine (Iacob I 22).

4. G. Comșa cl. din cursul II. declamează „Doina“, de M. Eminescu.

5. G. Ciupe cl. III. citește disertația interesantă intitulată „Teleologia în natură și științele naturale“. Sufletul omului vecinic însetează după Dzeul cel viu, pe care caută a-l cunoaște cu mintea. Din natură, care și faptura lui Dzeu, încă-l putem cunoaște, pentru că ea poartă în sine urmele înțelepciunii și ale puterii Făcătorului ei. Privind omul natură, admirăm în mișcările regulatele faptuitorii unui Duh de o nepătrunsă înțelepciune. În lumea anorganică, începând dela mișcarea maseelor colosale a corpurilor cerești, până la atracțiunile atomilor, dăm de legi, ordine și armonie. Tot aceasta se observă și în sfera vieții organice și în lumea psihică a omului. În natură se observă și o admirabilă întocmire spre scopuri, adevărată o măiestrie teleologică. Desvoltarea plantelor, instinctul animal, formarea organelor corpului omenesc, dovedesc o teleologie artistică. Ordinea și întocmirea după un plan e opera unei ființe

inteligente, care a dat legile, a sădit scopurile și a ales mijloacele pentru realizarea lor. Această ființă trebuie să fie o inteligență absolută, ce ne dovedește sistemul de idei ce întimpinăm în univers, care nu se poate explica pe cale mehanică, cum voese științele naturale, ci numai ca opera unei ființe transcendente.

Teleologia ne duce deci la ideea despre Dzeu, ca Creatorul preînțelept și Ocârmuitorul iscusit al lumii.

6. Corul incheie ședința cu „Marș festiv“, de Tim. Popovici.

NOUȚĂȚI.

Despărțământul „Brad“ al Asociației a hotărât începerea unui curs pentru instrucția analfabetilor din Brad, ca și în anul trecut. Lecțiile vor fi gratuite; le face profesorii gimnaziului nostru. Pentru cărturarii bradeni s'a hotărât ținerea unei serii de conferențe, având drept țintă desvoltarea mai intensivă a gustului de citit la pătura noastră cultă. Cursurile de analfabetii se vor ținea în fiecare Duminică înainte d'ameazi, iar conferențele urmează Duminică după amiază, și vor fi ținute de domni Dr. I. Radu, Dr. Tr. Suci, Em. Comșa și alții.

Răscumpărare de felicitări. Dl. Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial, și-a răscumpărat felicitările de ziua numelui cu 10 cor. date în favorul fondului pentru ridicarea monumentului lui Șaguna.

O nouă revistă. A apărut o nouă revistă săptămânală în București, cu numele *Cumpăna*, sub conducerea dnilor Sadoveanu, Anghel, Iosif și Chendi. Nouă nu ni s'a trimis încă nici un număr.

Răscumpărare. Domnul secretar metropolitan Nicolae Zigre a răscumpărat felicitările zilei onomastice, dăruiind la fondul cultural arhidiecezan suma de 20 Coroane.

† Gerasim Domide. Eci la amiază am primit știrea telegrafică din Bistrița, că protopopul gr. cat. român, Gerasim Domide, numit acum de curând vicariu foraneu la Năsăud, a decedat în Dâmbovița, în etate de 53 ani. Inmormântarea i se face, mâine, Sâmbătă. Inregistăm cu multă părere de rău trista știre, aducându-ne aminte de rolul frumos pe care l-a avut decedatul în viața publică a poporului român din patria aceasta, pe care l'a reprezentat și în comitetul național român, tras la răspundere și băgat în temniță pentru mergerea cu memorandumul la poalele tronului. Dorim celui trecut la cele vecinice odihnă ușoară, iar familiei îi trimitem sincere condolențe.

Comemorare. Societatea academică „Junimea“ din Cernăuț aranjază în presara de Sf. Nicolae o șezătoare literară, consacrată marelui povestitor Ion Creangă, dela moartea căruia se împlinesc în luna aceasta 20 de ani.

Biserica rusească. S'a inaugurat în București biserica rusească, clădită în stil național rusec. Este una dintre cele mai frumoase clădiri din capitala României.

Invenție nouă. Doi francezi au izbutit să construiască un aparat, cu ajutorul căruia poți vedea la depărtare de câteva kilometre persoana cu care vorbești la telefon.

Desărcinare. Foaia oficială publică autografă, prin care Maiestatea Sa Monarhul desărcinează pe contele Năkos din funcțiunea de guvernator al orașului Fiume și al litoralului croato-ungar.

Reuniune de consum. În luna aceasta se va ținea adunarea de constituire a unei reuniuni de consum în Năsăud. Pornirea aceasta, dacă va fi sprijinită de cărturari și de popor, va pune un temel nou și solid vieții economice din părțile năsăudene, unde de atâtea vreme pericunțații se resfăță pe socoteala creștinilor.

Procesul senzational dela M. Terisopol. Împotriva lui Haver, deosebit a compliceilor săi, iarăș s'a amânât, deoarece judecătorul votant Balogh a publicat un articol, în care a criticat aspru pe acuzată, pe experti și pe apărători. Procesul se va judeca la curtea cu jurați din Seghedin sau Budapesta. În contra judecătorului Balogh se pornește cercetarea disoiplinară.

Carmen Sylva. Cetim în „Drapelul“ că dl N. Putnoky, director al gimnaziului din Lugoj, și un bun cunosător al limbii române, va scoate de sub tipar un volum de 12 coale, conținând aprecieri și traduceri în limba maghiară din scrierile reginei poete a României. Prețul unui vol. 3 cor. 50 fil.

† Ioan Modran, învățător pensionat în comuna Bangard lângă Sibiu, încetat din viață în 12 Decembrie n. c. a fost înmormântat Marți, în 14 l. c. v. sub conducerea șefului tractului domnului protopresbiter Dr. I. Stroia cu asistența preoților din comunele învecinate. Prohodul s'a oficiat în spațioasa biserică din loc în prezența unui public numeros, intelectual și popular. Panegiric a rostit șeful tractului, apreciind pătrunzător activitatea răposatului învățător al poporului nostru. La mormânt a rostit ultimul adio în numele învățătorilor-colegi dl Dr. Vas. Bologna, directorul școlii Asociațiunii din Sibiu, arătând vrednicia decedatului învățător, care timp de 36 ani a servit cu credință și devotament școlii noastre populare. Odihnească în pace!

Procesul Friedjung. În Viena se judecă procesul de presă pornit din partea deputaților coaliției sârbo-croate în contra profesorului universitar Dr. Friedjung, publicist și cunosător istoric și în contra redactorului dela „Reichspost“, pentru calumniare. Acuzatul Dr. Friedjung a susținut cu dovezi, că deputații coaliției sârbo-croate au primit subvenții considerabile dela guvernul Sârbiei pentru a turbura pacea monarhiei austro-ungare. Intre altele: deputații Supilo, Lukinici și Pribicevici s'au adresat la 1907, prin consulul sârbesc Petrovici din Budapesta, către guvernul Sârbiei și i-au cerut sprijin în bani, iar guvernul sârb a dat lui Pribicevici 12 mii dinari pentru scopuri politice.

Candidat de avocat se caută de urgență pentru cancelaria domnului Dr. Emil Babeș, avocat în Budapesta. Ofertele sunt a i se adresa în Budapesta, IV. Gróf Károlyi utca 14.

La darurile de Crăciun, ce se vor împărți de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ cu prilejul Nașterii Domnului, au binevoit a mai dăru: președintele „Reuniunii rom. agricole sibiane“, dl Pantaleon Lucața, 10 cor.; Nicolae Zigre, secretar metropolitan, 4 cor. și George Poponea, conducătorul tehnic al tipografiei arhidiecezane, 2 cor.

La „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“, au fost primiți următorii membri ordinari: Demetriu Oprea, funcț. la banca „Transilvania“ Emiliu Cioran și Emiliu Dancăș, parohi în Râșinar; Nicolae Isaiou și Toader Anghel, econom în Ilimbav; Petru Băilă, ec. în Fofeldea; Laurian Dobrotă, ec. în Cornățal; Octavian Sumea, inv. în Marpod și Ioan Ienciu, ec. în Noșrih.

La fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, au mai dăruit: Florian Rusan, paroh (Măierii Albii-Iuliei), 20 bani; Ioan Prescurea notar (Calbor), 35 bani; George Șolca, (Felmer), 30 bani; Iie Mihaiu, învățător, (Vingard) 20 bani; Iuliu Timișen, antreprenor de zidiri (Alba Iulia), 30 bani; Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani și Nicolae Sintimbreanu, antrepr. de zid. (Alba Iulia), 30 bani.

Album de creștături în lemn. Atragem de nou atențiunea iubitorilor de artă națională asupra albumului de creștături în lemn al domnului profesor Dimitrie Comșa din Sibiu. În acest album lucră foarte frumos în atelierele dlui tipograf Drolleff, ni se înfrățesc pe 41 tabele cromolitografiate 243 de obiecte țărănești, după originalele lor, adunate de unde s'a putut, cu multă ostăneală și oheltuială, dar și cu mai multă pricepere din partea autorului. Reproducerea pe carton e făcută cu precizie vrednică de toată lauda. Se află în albumul dlui Comșa, învrednicit de admirația și laudele tuturor celor ce l-au văzut, furci de tors, unele din ele colorate, apoi cruciulițe și pristene (prisnele), bățe și măciuci, linguri, păpușare, cruci, căpșele și alte unelte înorestate în modul cel mai artistic de mână istețului țaran român. Albumul se vinde cu 24 coroane esemplarul de autorul legat și se poate comanda dela autorul Dimitrie Comșa, profesor seminarial în Sibiu (Nagy-Szeben). Il recomandăm cu toată căldura celor ce pot să și-l procure, pentru că are să formeze o frumoasă podocăb a casei lor.

În amintirea iubitorilor răposăți. Din prilejul aniversării al 12 lea dela moartea mult regretatului Dr. Aurel Brote fost director al băncii „Transilvania“, dna Minerva Dr. Brote n. Dragits, dăruiește întru vecinica odihnă a soțului, 10 cor. fondului „Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelor meseriași“, întemeiat de Reuniunea sodalilor sibieni.

„Foaia Poporului“ se numește un nou organ publicistic al românilor bucovi-neni. Foaia apare în Cernăuț începând de Duminică trecută și este scrisă pe înțelesul țărânimii.

Petrecere cu dans se va aranja în Dede, a 3-a zi de Crăciun (9 Ianuarie st. n. 1910) în localitățile școlii rom. gr. or. Începutul precis la 7 ore sara. Prețul intrării de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Venitul curat este destinat pentru înființarea bibliotecii parohiale. P. T. dame sunt rugate încât se poate a se prezenta în costum național.

Nr. 1493—1909.

Apel.

În preajma anului nou ne permitem a face un călduros apel către toți sprijinitorii culturii poporului român să binevoiască a-și răscumpăra cât mai mulți felicitările de anul nou în folosul Muzeului Asociației.

Mijloacele materiale de cari dispune Muzeul sunt așa de restrânse, încât înzestrarea lui înaintea foarte încet. Și aceasta e o mare pierdere pentru noi, oăci prețioasele obiecte de mare însemnătate etnografică și istorică, cari sunt o comoară a trecutului nostru și tot atâtea mărturii ale vieții noastre culturale, dispar sau sunt adunate cu sârğuință de străin. E timpul suprem să ne îngrijim, ca cel puțin o parte dintre aceste comori ale poporului nostru să le adăpostim în muzeul primei noastre instituțiuni culturale.

Facem deci încă odată apel către toți cărturarii români, să contribuie cu răscumpărarea felicitărilor de anul nou la înzestrarea Muzeului nostru național.

Numele donatorilor se vor publica în ziare și în rev. „Transilvania“.

Sibiu, 15 Decembrie 1909.

Iosif St. Șuluțu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

Cărți și reviste.

Istoria literaturii românești în veacul XIX-lea, dela 1821 înainte, în legătură cu desvoltarea culturală a neamului, de N. Iorga. Un vol. de 348 pp. Prețul 5 lei. Acest volum cuprinde: anul 1848 și urmările sale. Opera politică a emigraților. Literatura din țară dela 47 până la agitările pentru unire. Regalitatea literară a lui Alecsandri. Literatura română în epoca unirii și sub domnia lui Vodă Cuza (48—26).

Vatra Școlară, rev. ped., redactată de Dr. P. Șpan, a apărut nr. 10 pe Dec. 1909 cu următorul cuprins: Intemiereea caracterului în școală de Dr. P. Șpan. Ist. nat. și influența ei de L. Chirilă. Activitatea socială a învățătorului de Dr. V. Stan. O problemă a școlilor noastre de I. Matei. Din viața școlară de Dascălul. Dări de seamă de Dr. P. Șpan. Informațiuni. Abonament: pe an 6 cor., pe jum. de an 3 cor. Adm.: Sibiu, str. Măcelarilor nr. 24.

Teatru german.

Sâmbătă: *Die geschiedene Frau*, operetă. Duminică d. s.: *Die lust. Witwe*, sara: *Die geschiedene Frau*. Luni: *Orpheus in der Unterwelt*. Marți: *Die Cameliendame*, în beneficiul dșoarei Rossi.

O răceală

aduce cu sine în multe cazuri boale serioase. 3 (830) 3—5

Emulsiunea lui Scott

împiedecă totuși cu rezultat desvoltarea ei mai departe. Curățenia părților ei constatătoare, mesteuibilitatea ei ușoară, precum și puterea ei de nutrimant, au câștigat între medici, moașe, părinți și pacienți pentru *Emulsiunea lui Scott* renumele de cel mai de încredere mijloc contra tuturor felurilor de boale de piept și gât.



Emulsiunea lui Scott se numește în toate părțile ca Emulsiunea model, neîntrecută. Prețul unei sticle originale c. 2:50. Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 761/1909.

[450] 1-2

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din comuna **Bucium-Isbita**, tractul protopresbiterial al Abrudului, să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegrafatul Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. salar din repartitie, cuartir și lemne de foc, iar la timpul său întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta suplicile de concurs normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Abrud, 30 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter

E581/1909. főszo/g. szám.

[446] 2-2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegye negyedszodi járáshoz tartozó Alsósebes községben elhalálozás folytán úresedésben jött jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni ohajtókot, hogy az 1883 évi I. toz. 6. §. ában illetve az 1900 évi XX. toz. 3. §. ában előírt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. e. december hó 15 ig hozzám nyújtsák be. Ezen állás javadalmazása 1600 korona törzsfizetés és természetbeni lakás.

Nagydisznod, 1909 évi november hó 29.

Dr. Schuster
sk. főszo/gabiro.

Nr. 524/1909 protop.

[441] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala noastră confesională din **Mediaș**, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegrafatul Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar fundamental 1000 cor. și anume: 500 cor. din alodiul orașului și 500 cor. din cassa bisericeii în rate lunare antiuipative, cuartir în natură și 4 stânjini lemne pentru foc.

Concurenții au să-și aștearnă rugărite instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, îndatorati fiind a se prezenta în biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a și arăta desteritatea în cântări, a instrua elevii în cântările bisericești și a cânta la sf. liturgie.

Concurenții, cu cunoștințe musicale spre a putea forma un cor, vor fi preferiți.

Totodată cel instituit e îndatorat a contribui conform concluserilor din vigoare cu suma de 10 cor. anual la fondul protopresbiterial pentru casa tractului în decurs de 10 ani.

Cuincuenalele se vor computa numai după un serviciu de 5 ani dela alegere.

Mediaș, 22 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresb.

Nr. 997/1909.

[438] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a, **Herepea-maghiară** cu filia **Ozd**, protopresbiteratul Târnava, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile de prima publicare în „Tel. Rom.”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, având fiitorul paroh îndatorat a plăti darea erarială după porțiunea canonică.

Doritorii de a ocupa acest post — dela cari să pretinde ca înainte de a intra în institutul teologic să fi absolvat 8 clase medii — să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în Cetateadebaltă (u. p. Küküllővár) până la termenul sus indicat, având a

se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică cu știrea protopresbiterului, spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Cetateadebaltă, 14 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 893/1909.

(448) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de parohi din comunele mai jos însemnate să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegrafatul Român”.

1. **Tomnatecul de jos**, de cl. II-a. După ce la concursurile de mai înainte nu s'au însinuat competenți să admit și candidați cu calificatiune pentru cl. III a.

2. **Ribicioara de sus**, de cl. a III-a. Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Petenții au a-și așterne rugărite instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a și prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 24 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Zarand în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasilu Damian
protopresbiter.

Nr. 804/909.

[449] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile confesionale din comunele mai jos numite, protopresbiteratul Mercurei, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegrafatul Român”.

1. **Apoldul inf.** cu salar de 600 cor. și eventuală întregire dela stat și relut de cuartir 60 cor.

2. **Gusu**, cu salar de 600 cor.3. **Broșteni**, cu salar de 600 cor.

Concurenții cu cunoștințe musicale vor fi preferiți.

Cuincuenalele se vor computa numai după serviciu de 5 ani dela alegere.

Posturile se vor ocupa numai la 1 Septembrie 1910, întrucât cei ce vor fi aleși, vor fi angajați pentru anul școlar curent la alte școli.

Învățătorii aleși sunt îndatorati a cânta cu copii la s. liturgie, vor conduce școala de repetiție și vor lucra grădina școlară de pomărit.

Concurenții au să-și aștearnă rugărite instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, îndatorati fiind a se prezenta în biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Mercurea, 30 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Mercurei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Muschong, Baia Buziaș,**Apă minerală Phönix de Buziaș**

vindecă și împospătează. Ajută admirabil la boale de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiu la firma

Carol Albrecht.

(436) 2-4

Pește sărat

de tot soiul cu prețul cel mai ieftin. Comande a se adresa la Magazinul de Deposit al Băncii de credit ung. (Hittelbank) la gara Brașov. Telefon Nr. 323. (448) 3-3

AVIZ!

Se găsec la

Hermann Hermann**Sibiu**

Piața mică Nr. 29. Locul Nr. 1.

Lămâi mari, bucata 4 fil. **Smochine proaspete**, legătura 20 fil., 100 klg. 40 cor. **Usturoi**, klg. 56 fil. **Ciapa**, klg. 20 fil. și **prune uscate** cu prețuri foarte moderate.

(444) 3-3

Nu te simți bine?

Suferi de dureri de cap, de stomah, lipsă de apetit, umflături, dureri de ficat, galbinare, miștuire rea, sânge rău, aglomerație de sânge, leșinuri, junghiuri, inculare etc.? Aceste rele sunt a se reduce la stomachul bolnav. Folosiți Tabletele Cascadin ale lui Örkény, au un efect repede și sigur. Lăudate de mii de ori. O jumătate cutie cor. 1-20, cutie întreagă cor. 2-20, prin ramburs numai dela

Farmacia-Apostolului

Budapesta, József körút 64, Depot 90.

(393) 2-5

Daruri de Crăciun!

Toți cei cari doresc a cauza în sânul familiei și rudeniilor bucurie cu ocazia sârbătorilor **Nașterii Domnului** să nu întârzie a-se adresa cu toată încrederea **Librăriei Arhidiecezane** din **Sibiu**, de unde pot procura următoarele obiecte potrivite pentru daruri:

Cărți:

	K f		K f
Andersen, Povestiri	2-	Holban, Oameni celebri	3-50
Anghel, Fantazii, poezii	1-50	Hodoș, Martirii, roman istoric	1-50
Agârbiceanu, In clasa cultă, novele	1-80	„ Departe de lume, novele	1-50
Augier, Gireriu notarul, teatru	-45	„ Poftă bună, carte de buc.	3-
Adam, Constanța pitorească	2-	Ispirescu, Povestile unchiașu- lui sfătos	1-50
Basme din toate ținuturile rom.	1-90	Iorga, Istoria Românilor pentru poporul Român	3-
Bulwer, Ultimele zile ale cetății Pompei	3-	Lupaș, Monografia lui Șaguna legată	6-
Beldiceanu, Taina	1-50	Lecca, Dreptul vieții, roman	2-
Boteni, Din satul nostru	1-50	Maior, Bibl. copiilor și a tine- rimei , vol. 2, 3, 4, 5	1-
Bernordin, Paul și Virginia, roman	1-	Maupassant, Ivetta, roman	-75
Börnson, Falimentul, teatru	-45	„ Dșoara Fiifi, novelă	-75
Bârsan, Mărul, dramă	1-	„ Povestiri, traduc. de Sadoveanu	2-
Ramuri , novele	2-	Meyer-Förster, Heidelbergul de altădată, teatru	-40
Barcianu, Dicționar germân- român , broș. 8-, leg.	10-	Negri, Versuri, proză, scrieri	1 50
român-germân sub tipar		Nectulcea, O seamă de cuvinte	-35
Codreanu, Suflete de Copii, povești	-80	Olmezu, Povești rimate	-35
Caraivan, Povești de pretutindeni	2-	Omer, Iliade, trad. de Murnu Onciu , Din istoria României	4-
Cezaban, Chipuri și suflete, novele	1-50	Pamfile, Graiul vremurilor, povești	2-
Ciocărlan, Pe plaiu, novele	1-50	Pitiș, Poezii	1-
Cantemir, Descrierea Moldovei	1-90	Russu-Șirianu, Iobăgia I.	3-
Caterly, Români	2 50	Răduceanu, Cooperația și siste-	
Daudet, Sapho, roman	1-50	mele cooperative	-60
Dumbravă, Haiducul , roman	2-	Slavici, Povești	1 50
Dostoievski, Crimă și pedeapsă, I/II roman	4-	Si'va, Valea albă, roman	1 50
Delavrancea, Apus de soare, dramă	2-	Săndu, Pescar de Islanda, roman	1 50
„ Sultănică, Novele	2-	Sadoveanu, Oameni și locuri, nov.	
Dunăreanu, Răsplata, novele	1-50	„ Cântecul amintirii, „	
Eminescu, Poezii	1-50	Pușcariu, Fragmente ist. des- pre boerii din țara Făgă- rașului , vol. I. -40, vol. II. -60, vol. III. -80, vol. IV.	5-20
„ Proză	1-	Povestiri de-ale lui Moș-Bar- bă-Albă	1-
„ Lais, comedie	1-	Theodorian, Sângele Solovenilor, roman	1 50
Farago, Versuri	1-50	„ Calea sufletului, nov.	1-50
Florescu, Sanda, teatru	-35	Schiller, Fecioara dela Orlean, dramă, trad. de M. Cunțan	-90
Goga, Ne chiamă pământul, poezii	2-	Vlahuță, Poezii	2-
„ Poezii	2-	„ Din trecutul nostru	3 50
Gorun, Robinson în țara Ro- mânească , roman	1-	„ File rupte	2-50
Gane, Spice, novele	2-	„ Clipe de liniște, novele	1-50
Gârleanu, Bătrânii, novele	3-		
„ Intr'o noapte de mai, novele	2-		
Genlis, Povestiri morale pen- tru tinerime	1 50		
Iosif, A fost odată, poveste în ver-			
suri	-30		

Dela Tipografia „AURORA“ A. TODORAN în Gherla—Szamosujvár

se pot comandă următoarele cărți din edițiune proprie:

	Cor.		Cor.		Cor.
Predice pentru Dumineci tom. I., de Iustin Popfiu	4—	Lira Bihorului. Balade populare, de Antoniu Pop	—40	Zina Câmpiei, de Aron Boca Velchereanul . . .	—16
Cuvântări bisericești la toate sărbătorile de peste an, de I. Papiu	3—	Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor. Poezii religio-morale, lucrate după sf. Scriptură, de A. B. V.	—50	Dr. Pteancu și Bichigan. Gramatică latină pentru cl. I. și II. gimnazială	1·80
Cuvântări funebrele, de Ioan Papiu	3—	Merinde dela școală sau învățături pentru popor de G. Popa (preț redus)	—80	Dr. Pteancu și Bichigan. Carte de cetire latină pentru cl. I. și II. gimnazială	2·20
Catechise pentru pruncii școlari, de Tit Bud . . .	—80	Mizeriile sociale. Novelă, de Paulina Rovinar . .	—30	Rezultatele filozofiei, de I. Papiu	—50
Manual catehetic pentru primii ani școl., de B. Raț Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de I. Boroș . . .	—50	Minunile P. C. Verg. Maria	—30		
Rugăciunea Dlui, Tatăl nostru, explicată pe scurt, de I. Boroș	—20	Muza Someșană. Poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu	—50	Cărți de rugăciuni.	
Sfântul Antonie de Padua sau pâinea săracilor . .	—20	Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de P. Tanco	—40	Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Vener. ordinariat diecezan de Gherla prin Vasiliu Pâteaș, preot gr.-cat. în Hotoan. Edițiunea VIII. coreasă și amplificată. Prețul unui exemplar legată	1—
Istoria P. C. V. Maria dela Nicula	—14	Nopti de iarnă. Novele. Tom. I. de G. Simu . .	1·20	Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești frumos ilustrată. Edițiunea V. Prețul unui exemplar legată . . .	1—
Isvorul îndurărilor sau Paraclisul P. C. Vergure Maria însoțit de mai multe rugăciuni frumoase	—20	Novele. Tomul I., de Vasiliu Ranta Buticescu (preț redus)	1—	Măntuirea sufletului. Carte de rug. și cântări legată	—80
Zidirea lumii, Adam și Eva și cele 12 Vineri mari	—16	Nu mă uită. Versuri funebrele și iertăciuni . .	—50	Micul mărgăritar sufletesc. Carte de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari frumos ilustrată. Prețul unui exemplar legată	—44
		Omul. Noțiuni din anatomie și fis., de G. Cătană	—50	Carte de rugăciuni pentru desfacerea de ferme-cături sau fermece	—20
		Omul și lumea. Cântări funebrele, de Aron Boca Velchereanul	—16	Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școl. de ambele sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar broșurat . . .	—16
		O porție de vinars sau cum a urât Moisa Moldoveanu vinarsul	—20	legată	—20
		Opșaguri. Cât cioplite cât pilit și la lume împărțite, de Ioan Pop Reteganul	—80	50 esemplare legate	8—
		Cărțile de joc de A. Contor, tradusă de A. Todoran	—20	100 esemplare legate	14—
		Patimile Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos	—30	Visul P. C. Vergură Maria. Prețul legat. . . .	—20
		Pământul fericitilor și milosteniile pentru cei morți	—30	Epistolia Dlui nostru Iisus Christos. Prețul legat	—20
		Povestiri evlavioase sau vieța sfinților	—30		
		Păcală și Tândală, de George Cătană	—16	Din literatura populară de Domețiu Dogariu:	
		Părintele Nicolae. Schițe din vieța preoților de G. Simu	—50	Nr. 1. Moș Toma Bădicianu	—12
		Pietatea poporului român sau versuri evlavioase pentru ceice merg la mănăstire, locuri sfinte și în procesiuni. Compusă de 2 preoți Murășeni din dieceza gr.-cat. a Orășii-mari	—16	„ 2. Din viața unui haiduc Vlad hoțul	—12
		Pilde și sfaturi pentru popor, de I. P. Reteganul	—60	„ 3. Insurătoarea soarelui	—12
		Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	—30	„ 4. Fiul bucătăresei	—12
		Probitatea în copilărie. Schițe din sfera educațiunii după Legouvè	—12	„ 5. Văcărelul	—12
		Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Aron Boca Velchereanul	—16	„ 6. Diana, zina munților	—12
		Renașterea limbei române de Gr. Silași, fasc. II. și III., fiecare costă 80 fil. Ambele	1·40	„ 7. Cinci dialoguri întocmite pentru pruncii școlari	—20
		Românul în sat și la oaste de I. Pop Reteganul	—30	„ 8. Spiridon și Nicolae, basm	—12
		Sfaturi de aur sau calea către fericire, de Aron Boca Velchereanul	—50	„ 9. Fiul oii, basm	—12
		Sf. Rozariu, de R. Cupar	—16	„ 10. Povestiri și anecdote populare	—20
		Sf. Antoniu, de Padua	—20		
		Suspini și Zimbire. Poezii în proză de Ant. Pop	—80	Biblioteca teatrală a „Aurorei“:	
		Starostele, adevă datini dela nunțile Românilor Ardeleni	—30	Nr. 1. Calea dreaptă e cea mai bună. Comedie într'un act	—20
		Sfârșitul lumii sau vorbirea lui sf. Ioan teologul cu Dumnezeu	—16	„ 2. Paza Maicii Sfinte. Dramă în 4 acte	—24
		Țara norocului, de A. Boca Velchereanul	—24	„ 3. Otrava de hârciogii. Comedie într'un act . .	—16
		Țiganul la mănăstire, de Aron Boca Velchereanul	—16	„ 4. Pedepsirea vanității. Dramă într'un act . .	—20
		Țiganul în raiu, de Aron Boca Velchereanul . .	—16	„ 5. Discreție fără voie. Comedie într'un act . .	—20
		Țiganul și magnatul, de Aron Boca Velchereanul	—16	„ 6. Crescătorul. Comedie într'un act	—20
		Tipic bisericesc , de Tit Bud, vicar (preț redus)	1·50	„ 7. Otrava femeiască. Comedie într'un act . .	—20
		Trandafiri și violele. Poezii populare de Ioan Pop Reteganul	—60	„ 8. Distrășii. Comedie într'un act	—20
				„ 9. Ileana Consinzana. Piesă teatrală într'un act	—20
				„ 10. Pictorul fără voie. Comedie într'un act . .	—20
				„ 11. Teatru la sat	—30
				Monologe de Antoniu Popp:	
				Nr. 1. Pe neașteptate	—08
				„ 2. Pentru ce-am rămas flăcău bătrân	—16
				„ 3. La anul nou	—08
				„ 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—08
				„ 5. O pățanie	—06

Tot de aici se pot procură și alte cărți literare și școlare române ori străine apărute orișunde fără urcare de preț, precum și tipărituri școlare și oficioase, recuise pentru școală și cancelarie cu prețuri foarte moderate.

Cataloge se trimit gratis și franco oricui.

(899) 6—6

Chiar acum a apărut Călințarul „Aurorei“ pe anul 1910 cu ilustrațiuni,

Prețul unui exemplar 50 fil., 5 esemplare 2 cor., spedit franco prin postă

Cărțile sus notate se pot comandă și dela **Librăria Arhidiecezană în Sibiu.**

A eșit de sub tipar și se află de vânzare

„Calendarul național” pe 1910!

Intocmit de redacția foilor dela Orăștie. E și mai frumos ca anul trecut!

In fruntea Calendarului e: Monumentul ridicat la Șibot (lângă Orăștie) vitejiei românești de pe Câmpul-Pâinii, și descrierea acelei lupte mari alui Paul Chinezu, care cu Românii săi bănațeni a scos din gura morții pe Săcuii, Ungurii și Sașii înfrânți de Turci, — și a potopit aci 30.000 de Turci! Ungurii o scriu ca o vitejie ungurească. Calendarul Național pe 1910, dovedește că ea a fost o strălucită biruință a Românilor asupra Păgânilor!

— Urmează 12 chipuri negrăit de drăgălașe, înfățișând pe înaltele persoane dela Curtea Română: Princesa Maria cu cele 2 fiice ale sale și cu cei doi Prinți: Carol și Nicolae în costume naționale ele ca drăgălașe țărănețe, ei ca minunați ciobănei români!.. Atât sunt de frumoase că nu se pot descrie, ci trebuiesc văzute! — Vin apoi:

— Minunile firii pe fundul mărilor: 5 chipuri de caracude (animale foarte ciudate, cu sute de brațe!) — Chip de zidiri uriașe în New-York! — Tren de munte, cu roate cu dinți. — Miri sacsoni, în ciudatele lor haine de nuntă. — O minune americană: Stâncă ce se tot mișcă, aninată pe caasta unui colț de peatră, și nu cade! Foarte interesantă! — Napoleon cel mare când vine înfrânt din Rusia, și istoria aceluia groaznic războiu, care e începutul apusului lui Napoleon. Mișcător și interesant! — Și alte chipuri. Apoi material de cetit: poezii, schițe, povești, haz, poezii populare și altele, foarte alese și tare desfătătoare!

PREȚUL unui Calendar Național e, numai 18 cr. (36 fil.) și 5 fil. de porto, așadar 41 fileri cu poștă cu tot.

Dacă trimiteți bani pentru 5—10 calendare, le capeți în loc de 18 cr., cu numai 13 cr. (26 fil.) unul, și-ți vin franco (poșta plătită) acasă. Dacă trimiți pentru mai multe ca 10, le platești cu numai 11 cr. (22 fil.) unul, — având însă a-ți plăti însuși porto la scoaterea pachetului dela poștă.

Cei ce le cer neplătite, spre vânzare, cu legământul de a plăti după ce le vând, le capătă cu 13 cr., (26 fileri) unul, având însă a-și plăti ei porto la scoaterea pachetului.

Se capătă și la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu.**

Administrația foilor: „Libertatea” și „Foia Inter.”
în Orăștie — Száváros.

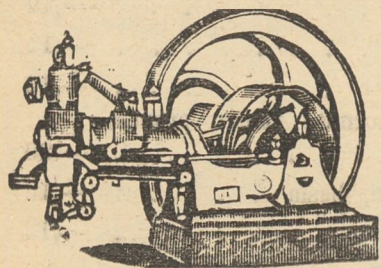
[428] 3—5

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE



cu
Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și
Motoare cu tragere de gaz.
Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNÁCZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körut 41. Telefon 12—91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 10—20

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente recuise de
metal și prapore.

Recomandă: Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi Potire, Crucii, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 40—52 se execută și încasările numitei firme.

!!!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și călător, că **Hotelul, Restaurantul și Cafeneaua mea**, fondate de 10 ani sub firma

Hotel Mihaiu

Saggasse nr. 11

le-am renovat spre cea mai mare comoditate a p. t. publicului.

Odăi confortabile curate

incluzive lumină electrică și serviciu dela cor. l'60 în sus. **Odaie de scaldă**, cafea și restaurant excelent în casă!

Intodeauna bere proaspătă și anume: bere sibiană de a lui Habermann, bere Bock de trei stejari și bere de Steinbruch, precum și vinuri veritabile în butoiu și în sticle.

Mulțumind respectuos pentru încrederea cea mare de care am fost învrednicit până acum, mă rog a mă învrednici cu aceeași încredere și pe mai departe, și semnez

cu deosebită stimă

Ioan Mihaiu,

hotelier și proprietar.

(364) 9

Sibiu (Nagyszében) în Octombrie 1909.

O vai!

Ia tușă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!



„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

O să mă înec de această tușă rea!

Farmacia „Reichspalatin”
Budapesta, VI., Váci-körut 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, Au- (345) 13—26 gust Tersch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chie și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[13] 52—52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 16—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

